

ΥΠΟΘΕΣΗ ΚΟΔΕΛΑΣ ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΤΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΤΟΥ
ΑΝΘΡΩΠΟΥ

ΠΡΩΤΟ ΤΜΗΜΑ

ΥΠΟΘΕΣΗ ΚΟΔΕΛΑΣ ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

(Προσφυγή υπ' αριθμ.: 64806/09)

ΑΠΟΦΑΣΗ (ΤΥΠΟΙΣ και ΟΥΣΙΑ)

ΣΤΡΑΣΒΟΥΡΓΟ

2 Απριλίου 2015

*Η απόφαση αυτή είναι οριστική.
Ενδέχεται να υποστεί τυπικές αλλαγές.*

Συμβούλιο της Ευρώπης

Στην υπόθεση Κοδελάς κατά της Ελλάδος

Το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (Πρώτο Τμήμα), συνεδριάζοντας σε επιτροπή αποτελούμενη από τους:

Mirjana Lazarova Trajkovska, πρόεδρο,

Paulo Pinto de Albuquerque,

Λίνο-Αλέξανδρο Σισιλιάνο, δικαστές,

και από τον André Wampach, Αναπληρωτή Γραμματέα του Διοικητικού Τμήματος,

Αφού διασκέφθηκε σε δικαστικό συμβούλιο την 10^η Μαρτίου 2015,

Εκδίδει την εξής απόφαση, η οποία ελήφθη κατά την ίδια ημερομηνία :

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

1. Η υπόθεση προέκυψε μετά από την στρεφόμενη κατά της Ελληνικής Δημοκρατίας προσφυγή (υπ' αριθμό: 64806/09) ενός υπηκόου αυτού του Κράτους, του Κυρίου Παναγιώτη Κοδελά («ο προσφεύγων»), ο οποίος προσέφυγε ενώπιον του Δικαστηρίου την 24η Νοεμβρίου 2009, δυνάμει του άρθρου 34 της Σύμβασης για την Προστασία των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και των Θεμελιωδών Ελευθεριών («η Σύμβαση»).

2. Ο προσφεύγων εκπροσωπήθηκε από τον κύριο Γ. ΓΕΩΡΓΑ Δικηγόρο του Δικηγορικού Συλλόγου του Ναυπλίου. Η Ελληνική Κυβέρνηση («η Κυβέρνηση») εκπροσωπήθηκε από τους εντεταλμένους του αντιπροσώπου της, την κυρία Φ. ΔΕΔΟΥΣΗ, Πάρεδρο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους

ΥΠΟΘΕΣΗ ΚΟΔΕΛΑΣ ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

και τον κύριο Χ. ΠΟΥΛΑΚΟ, Δικαστικό Αντιπρόσωπο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους.

3. Την 24^η Ιουνίου 2010, η προσφυγή κοινοποιήθηκε στην Κυβέρνηση.

ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΑ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΑ ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΑ**Οι συνθήκες της κρινόμενης υπόθεσης**

4. Ο προσφεύγων γεννήθηκε το 1960 και είναι κάτοικος Κιβερίου Αργολίδος.

5. Την 18^η Ιουνίου 1999, ο Π.Μ., δασοφύλακας, κατέθεσε μήνυση κατά του προσφεύγοντος για εκχέρσωση μίας δημόσιας δασικής έκτασης συνολικής επιφάνειας 3.611 m². Αυτή η παράβαση τιμωρείται από το άρθρο 71 § 3 του Νόμου 998/1979 «Περί προστασίας των δασών και των δασικών εν γένει εκτάσεων της Χώρας».

6. Την 20^η Ιουλίου 1999, ο Εισαγγελέας Εφετών του Ναυπλίου άσκησε ποινική δίωξη κατά του προσφεύγοντος. Την 20^η Νοεμβρίου 2000, τον παρέπεμψε με απευθείας κλήση στο ακροατήριο. Η δικάσιμος ενώπιον του Πλημμελειοδικείου του Άργους ορίσθηκε αρχικά για την 19^η Μαρτίου 2001, ημερομηνία κατά την οποία αναβλήθηκε λόγω απουσίας του Π.Μ. Την 20^η Μαΐου 2002, η συνεδρίαση αναβλήθηκε εκ νέου λόγω της απουσίας του δικηγόρου του προσφεύγοντος.

7. Την 8^η Δεκεμβρίου 2003, ο προσφεύγων ζήτησε εκ νέου την αναβολή της δικάσιμου, επειδή ο δικηγόρος του νοσηλευόταν, αλλά το αίτημά του απορρίφθηκε ως αστήρικτο. Στο τέλος της συνεδρίασης, το δικαστήριο κήρυξε τον προσφεύγοντα ένοχο και τον καταδίκασε σε ποινή φυλάκισης ενός έτους με αναστολή, καθώς και στην καταβολή προστίμου

ΥΠΟΘΕΣΗ ΚΟΔΕΛΑΣ ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

1.500 ευρώ. Το δικαστήριο αποφάσισε επίσης, ότι η έφεση του προσφεύγοντος θα είχε ανασταλτικό αποτέλεσμα (Απόφαση 2628/2003). Την ίδια μέρα, ο προσφεύγων άσκησε έφεση. Ισχυριζόταν κυρίως, ότι την εποχή που συνέβησαν τα γεγονότα η επίδικη έκταση δεν είχε χαρακτηριστεί ως δασική έκταση σύμφωνα με την διαδικασία που ορίζει το άρθρο 14 του Νόμου 998/1979.

8. Την 14^η Μαρτίου 2006, ο προσφεύγων δεν εμφανίστηκε ενώπιον του Εφετείου του Ναυπλίου. Αυτό το Δικαστήριο έκρινε ερήμην τον προσφεύγοντα και απέρριψε την έφεσή του λόγω μη προσαγωγής αποδεικτικών στοιχείων από αυτόν ή από τους δικηγόρους του (Απόφαση 553/2006).

9. Σε απροσδιόριστη ημερομηνία, ο προσφεύγων κατέθεσε Αίτηση Ακύρωσης της Απόφασης του Εφετείου υπ' αριθμ. 553/2006.

10. Σε απροσδιόριστη ημερομηνία, το Εφετείο Ναυπλίου έκανε δεκτή την αίτηση του προσφεύγοντος, ακύρωσε την απόφαση 553/2006 και όρισε ως δικάσιμο προς εξέταση της έφεσης κατ' ουσίαν αυτήν της 30^{ης} Μαΐου 2006 (Απόφαση 751/2006).

11. Την 30^η Μαΐου 2006, το Εφετείο ανέβαλε την εκδίκαση (Απόφαση 1240/2006).

12. Την 24^η Νοεμβρίου 2006, το Εφετείο Ναυπλίου επικύρωσε την ποινή που είχε επιβληθεί κατά τον πρώτο βαθμό (Απόφαση 2251/2006).

13. Την 23^η Οκτωβρίου 2007, ο προσφεύγων άσκησε Αίτηση Αναίρεσης ενώπιον του Αρείου Πάγου. Παραπονούνταν κυρίως για έλλειψη αιτιολογίας της αναιρεσιβαλλόμενης απόφασης,

ΥΠΟΘΕΣΗ ΚΟΔΕΛΑΣ ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ισχυριζόμενος, ότι το Εφετείο δεν είχε απαντήσει με πειστικότητα στα επιχειρήματα που αυτός προέβαλλε για να αμφισβητήσει τον δασικό χαρακτήρα των εκμεταλλευομένων γαιών.

14. Την 28^η Απριλίου 2009, με μία εκτενώς αιτιολογημένη απόφαση, ο Άρειος Πάγος απέρριψε την Αίτηση Αναίρεσης (Απόφαση 1072/2009). Αυτή η απόφαση καθαρογράφηκε και εκδόθηκε πιστό αντίγραφο της την 28^η Μαΐου 2009.

ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΝΟΜΟ

I. ΕΠΙ ΤΗΣ ΕΠΙΚΑΛΟΥΜΕΝΗΣ ΠΑΡΑΒΙΑΣΗΣ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 6 § 1 ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ ΑΝΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΤΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ

15. Ο προσφεύγων ισχυρίζεται, ότι η διάρκεια της διαδικασίας της υπόθεσης παρέβλεψε την αρχή της «λογικής προθεσμίας», όπως αυτή προβλέπεται από το άρθρο 6 § 1 της Σύμβασης, το οποίο ορίζει τα εξής:

«Παν πρόσωπο έχει δικαίωμα όπως η υπόθεσίς του δικασθή (...) εντός λογικής προθεσμίας, υπό (...) δικαστηρίου, (...) το οποίο θα αποφασίση (...) επί του βασίμουπάσηςεναντίον του κατηγορίαςποινικήςφύσεως.»

A. Επί του παραδεκτού

16. Το Δικαστήριο διαπιστώνει, ότι αυτή η αιτίαση δεν είναι προδήλως αβάσιμη, υπό την έννοια του άρθρου 35 § 3 α) της Σύμβασης. Το Δικαστήριο σημειώνει επιπλέον, ότι αυτή η αιτίαση δεν προσκρούει σε κανέναν άλλο λόγο απαραδέκτου. Πρέπει επομένως να κηρυχθεί παραδεκτή.

B. Επί της ουσίας

ΥΠΟΘΕΣΗ ΚΟΔΕΛΑΣ ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

1. Περίοδος που πρέπει να ληφθεί υπόψη

17. Η περίοδος που πρέπει να ληφθεί υπόψη ξεκίνησε την 20^η Ιουλίου 1999, ημερομηνία κατά την οποία ασκήθηκε ποινική δίωξη κατά του προσφεύγοντος και περατώθηκε την 28^η Μαΐου 2009, ημερομηνία κατά την οποία καθαρογράφηκε και εκδόθηκε επικυρωμένο αντίγραφο της απόφασης του Αρείου Πάγου υπ' αριθμ. 1072/2009. Επομένως διήρκεσε εννέα έτη και δέκα μήνες περίπου για τρεις βαθμούς δικαιοδοσίας.

2. Λογική διάρκεια της διαδικασίας

18. Η Κυβέρνηση προβαίνει σε μία χρονολογική ανάλυση της εν λόγω διαδικασίας και εκτιμά, ότι η υπόθεση εν γένει κρίθηκε εντός λογικών προθεσμιών. Επιπλέον, υποστηρίζει, ότι ο προσφεύγων ευθύνεται για καθυστερήσεις στην διεξαγωγή της διαδικασίας.

19. Το Δικαστήριο υπενθυμίζει, ότι ο λογικός χαρακτήρας της διάρκειας μίας διαδικασίας εκτιμάται βάσει των συνθηκών της υπόθεσης και αφού ληφθούν υπόψη τα καθιερωμένα κριτήρια από την νομολογία του και συγκεκριμένα η περιπλοκότητα της υπόθεσης, η συμπεριφορά του προσφεύγοντος και των αρμοδίων αρχών (βλέπε, μεταξύ πολλών άλλων *Μιχελιουδάκης κατά της Ελλάδος*, υπ' αριθμόν 54447/10, § 42, 3 Απριλίου 2012).

20. Το Δικαστήριο εκδίκασε κατ' επανάληψη υποθέσεις, που εγείρουν παρόμοια θέματα με αυτό της εκδικαζόμενης υπόθεσης και διεπίστωσε την παραβίαση του άρθρου 6 § 1 της Σύμβασης (βλέπε την προαναφερόμενη απόφαση *Μιχελιουδάκης*).

21. Το Δικαστήριο, αφού εξέτασε όλα τα στοιχεία που

ΥΠΟΘΕΣΗ ΚΟΔΕΛΑΣ ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

υποβλήθηκαν ενώπιόν του, εκτιμά, ότι η Κυβέρνηση δεν εξέθεσε κανένα γεγονός, ούτε κανένα επιχείρημα, που να μπορούσαν να οδηγήσουν σε κάποιο διαφορετικό συμπέρασμα εν προκειμένω. Συγκεκριμένα, το Δικαστήριο σημειώνει, ότι η παρούσα υπόθεση δεν παρουσιάζεκάποια ιδιαίτερη πολυπλοκότητα. Εκτιμά, ότι ακόμη και αν ο προσφεύγων είναι υπεύθυνος για κάποιες καθυστερήσεις στην διεξαγωγή της διαδικασίας, δεν παύει να ισχύει το, ότι η υπόλοιπη περίοδος ήταν υπερβολικά μεγάλη.Βάσει της σχετικής νομολογίας, το Δικαστήριο θεωρεί, ότι εν προκειμένω, η διάρκεια της διαδικασίας εκδίκασης ήταν υπερβολική και δεν ανταποκρίνεται στην απαίτηση της «λογικής προθεσμίας».

22. Κατά συνέπεια, υπήρξε παραβίαση του άρθρου 6 § 1.

II. ΕΠΙ ΤΩΝ ΛΟΙΠΩΝ ΕΠΙΚΑΛΟΥΜΕΝΩΝ ΠΑΡΑΒΙΑΣΕΩΝ

23. Ο προσφεύγων παραπονείται για παραβίαση του άρθρου 6 §§ 1, 2 και 3 και του άρθρου 7 της Σύμβασης. Αφού ελήφθησαν υπόψη τα στοιχεία που είχε στην διάθεσή του το Δικαστήριο στο σύνολό τους και κατά το μέτρο που είναι σε θέση να γνωρίζει τους ισχυρισμούς που διατυπώθηκαν, το Δικαστήριο δεν διαπίστωσε καμία απόδειξη παραβίασης του άρθρου 6 §§ 1, 2 και 3. Το Δικαστήριο εκτιμά, ότι ο προσφεύγων καταδικάσθηκε στο τέλος μίας σύμφωνης με τις εγγυήσεις μίας δίκαιης δίκης διαδικασίας και από εκτενώς αιτιολογημένες αποφάσεις, χωρίς αυθαιρεσίες, κατά την οποία έτυχε σεβασμού το τεκμήριο της αθωότητας του προσφεύγοντος, όταν αυτός ήταν κατηγορούμενος. Όσον αφορά το άρθρο 7 της Σύμβασης, το Δικαστήριο διαπιστώνει, ότι ο προσφεύγων καταδικάστηκε βάσει μίας νομικής διάταξης, η

ΥΠΟΘΕΣΗ ΚΟΔΕΛΑΣ ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

οποία είναι εφαρμοστέα εν προκειμένω.

24. Συνεπάγεται, ότι αυτές οι αιτιάσεις είναι προδήλως αστήρικτες και πρέπει να απορριφθούν κατ' εφαρμογήν του άρθρου 35 §§ 3 α) και 4 της Σύμβασης.

ΙΙΙ. ΕΠΙ ΤΗΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 41 ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ

25. Το άρθρο 41 της Σύμβασης ορίζει:

«Εάν το Δικαστήριο κρίνει ότι υπήρξε παραβίαση της Σύμβασης ή των Πρωτοκόλλων της, και αν το εσωτερικό δίκαιο του Υψηλού Συμβαλλόμενου Μέρους δεν επιτρέπει παρά μόνο ατελή εξάλειψη των συνεπειών της παραβίασής αυτής, το Δικαστήριο χορηγεί, εφόσον είναι αναγκαίο, στον παθόντα δίκαιη ικανοποίηση.»

26. Ο προσφεύγων θεωρεί, ότι η διαπίστωση μίας παραβίασης, θα αποτελούσε αφεαυτής επαρκώς δίκαιη ικανοποίηση. Κατά συνέπεια, το Δικαστήριο εκτιμά, ότι δεν συντρέχει λόγος να επιδικασθεί κάποιο ποσό γι' αυτό το λόγο.

ΔΙΑ ΤΑΥΤΑ, ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ, ΟΜΟΦΩΝΩΣ,

1. *Κηρύσσει* την προσφυγή παραδεκτή, ως προς την ελκόμενη, από την υπερβολική διάρκεια της διαδικασίας, αιτίαση και απαράδεκτη κατά τα λοιπά.

2. *Αποφαίνεται* ότι υπήρξε παραβίαση του άρθρου 6 § 1 της Σύμβασης,

Συντάχθηκε στην γαλλική γλώσσα και εν συνεχεία κοινοποιήθηκε εγγράφως, την 2^η Απριλίου 2015, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 77 §§ 2 και 3 του κανονισμού.

André Wampach,
Αναπληρωτής

Mirjana Lazarova Trajkovska
Πρόεδρος

ΥΠΟΘΕΣΗ ΚΟΔΕΛΑΣ ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Γραμματέας

Υπογραφή

Υπογραφή

*Πιστή μετάφραση στην ελληνική από την συνημμένη απόφαση στην
γαλλική γλώσσα. Αθήνα, 30/04/2015.
Η μεταφράστρια Δέσποινα Κοκολάκη.*